

ПЛАН – КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ ЩОДО НАВЧАЛЬНИХ ЗАХОДІВ З АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ТЕМАТИКИ В ДЕРЖГЕОКАДАСТРІ

Тема: *Правила етичної поведінки*

Цільова аудиторія: співробітники апарату Держгеокадастру.

Навчальна мета: Формування єдиного підходу до розуміння правил етичної поведінки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Час проведення: 1 година.

Навчальне обладнання, ТЗН: відеопроєктор, комп'ютерна техніка та відповідне програмне забезпечення.

Наочні засоби: наочність викладення матеріалу забезпечується використанням схем, переліків, пам'яток та мультимедійним супроводженням окремих питань теми.

Список рекомендованих джерел:

1. Закон України «Про запобігання корупції»;
2. Закону України «Про державну службу»;
3. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
5. Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158 (у редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби від 28.04.2021 № 72-21) «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування»;

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

Для ефективного виконання державним службовцем своїх функціональних обов'язків сьогодні вже недостатньо бути професійно підготовленим працівником, мати необхідні знання й достатній досвід роботи, а необхідно також уміти встановлювати ділові стосунки, не допускати упередженості чи перевищення службових повноважень, а це можливо лише за умови постійного дотримання правил етичної поведінки, наявності в державних службовців стійких етичних переконань, розуміння етичних принципів, вимог і здатності до доброчесної службової поведінки.

Професійна етика держслужбовців – це сукупність моральних правил поведінки, за допомогою яких можна оцінити їх діяльність з точки зору таких цінностей, як справедливість, доброчесність, сумлінність, гідність, лояльність, чуйність, толерантність, відповідальність, професіоналізм тощо.

Державні службовці у своїй діяльності керуються принципами етики державної служби, що ґрунтуються на положеннях Конституції України, законодавства про державну службу та запобігання корупції:

- служіння державі і суспільству;
- гідної поведінки;
- доброчесності;
- лояльності;
- політичної нейтральності;
- прозорості і підзвітності;
- сумлінності.

Так, в статті 8 Закону України «Про державну службу» міститься посилання щодо етики поведінки, а саме: серед основних обов'язків державного службовця вказано обов'язок дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки.

Законодавство про професійну етику є частиною антикорупційного законодавства і має сприяти формуванню професійної публічної служби. В Законі України «Про запобігання корупції» правилам етичної поведінки присвячений цілий розділ (розділ VI ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ).

Закон України «Про запобігання корупції» містить принципи етичної поведінки та низку інших норм, якими зобов'язано неухильно додержуватися вимог закону та загальноновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими. Також встановлюється, що загальні вимоги до поведінки осіб, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх службових чи представницьких повноважень, підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення цих вимог встановлюються Законом, який є правовою основою для кодексів чи стандартів професійної етики.

Правила етичної поведінки в Законі України «Про запобігання корупції» підпорядковані таким домінантам:

- додержання вимог закону та етичних норм поведінки (стаття 38),
- пріоритету інтересів (стаття 39),
- політичній нейтральності (стаття 40),
- неупередженості (стаття 41),
- компетентності і ефективності (стаття 42),
- нерозголошення інформації (стаття 43),
- утримання від виконання незаконних рішень чи доручень (стаття 44).

Національне агентство з питань запобігання корупції отримало право вносити приписи про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог та обмежень, передбачених цим Законом, захисту викривачів (пункт 5³ частини

першої статті 12 Закону України «Про запобігання корупції»).

Окрім того, на виконання абзацу першого частини другої статті 37 Закону України «Про запобігання корупції» наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05 серпня 2016 року № 158 (у редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби від 28.04.2021 № 72-21), затверджено Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Дані Правила є узагальненням стандартів етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх посадових обов'язків

Керівник державного органу та структурних підрозділів у разі виявлення чи отримання повідомлення про порушення етичної поведінки підлеглих працівників, у межах своєї компетенції, відповідно до законодавства, зобов'язані вжити заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також поінформувати спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (НАЗК, Національну поліцію, НАБУ, органи прокуратури).

Державні службовці повинні сумлінно, компетентно, результативно і відповідально виконувати свої посадові обов'язки, виявляти ініціативу, а також не допускати ухилення від прийняття рішень та відповідальності за свої дії та рішення.

Державні службовці повинні постійно поліпшувати свої уміння, знання і навички відповідно до функцій та завдань займаної посади, підвищувати свій професійний рівень.

Державні службовці повинні дбати не лише про власний, а й про державний авторитет служби, шанувати народні звичаї і національні традиції. Вони зобов'язані з повагою ставитися до державних символів України, використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, не допускати дискримінації державної мови.

З метою формування культури поведінки Відділом з питань запобігання та виявлення корупції розроблено Пам'ятку щодо загальних правил етичної поведінки працівників апарату Держгеокадастру (додаток 1).

Відповідальність

Згідно зі статтею 64 Закону України «Про державну службу» дисциплінарна відповідальність державного службовця – невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері державної служби, посадовою інструкцією, а також порушення правил етичної поведінки та інше порушення

службової дисципліни державний службовець притягається до дисциплінарної відповідальності у порядку, встановленому цим Законом.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про державну службу» – підставою для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку, тобто протиправної винної дії або бездіяльності чи прийняття рішення, що полягає у невиконанні або неналежному виконанні державним службовцем своїх посадових обов'язків та інших вимог, встановлених Законом України «Про державну службу» та іншими нормативно-правовими актами, за яке до нього може бути застосоване дисциплінарне стягнення.

Одним із дисциплінарних проступком є порушення правил етичної поведінки державних службовців.

Державний службовець не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності, якщо минуло шість місяців з дня, коли керівник державної служби дізнався або мав дізнатися про вчинення дисциплінарного проступку, не враховуючи час тимчасової непрацездатності державного службовця чи перебування його у відпустці, або якщо минув один рік після його вчинення або постановлення відповідної окремої ухвали суду.

До державних службовців за дисциплінарний проступок – порушення правил етичної поведінки державних службовців суб'єкт призначення або керівник державної служби може попередити такого державного службовця про неповну службу відповідність.

Пам'ятка щодо загальних правил етичної поведінки працівників апарату Держгеокадастру

Основним принципом діяльності працівників апарату Держгеокадастру є добросовісність, тобто дії працівників мають бути спрямовані на захист публічних інтересів та відмову від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих повноважень.

Працівники апарату Держгеокадастру зобов'язані:

- неухильно дотримуватись загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими як під час виконання своїх службових повноважень, так і в повсякденному житті;
- діяти виключно в інтересах держави та суспільства;
- виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення керівників, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально;
- не допускати зловживань та неефективного використання власності держави, територіальної громади, установи;
- діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;
- дотримуватись політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів;
- утримуватись від виконання рішень чи доручень керівництва Держгеокадастру, якщо вони суперечать закону;
- не вчиняти і не брати участі у вчиненні корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- невідкладно інформувати керівника Держгеокадастру, Відділ з питань запобігання та виявлення корупції про можливі випадки корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- вживати заходів щодо недопущення виникнення та врегулювання реального, потенційного конфлікту інтересів.

Працівникам апарату Держгеокадастру заборонено:

- використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах;
- розголошувати або використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків;
- використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.